

Беларускімі гістарычнымі брэндамі ў дэкаратыўна-прыкладным мастацтве з'яўляюцца слущкія паясы, налібокскае шкло і карэліцкія шпалеры. Слущкі пояс рэканструяваны ва ўжо сувярэннай Беларусі і робіцца малымі партыямі ў падарунковай версіі.

Пераемнікам традыцый Налібоцкай гуты яшчэ ў савецкі час стаў шклозавод "Нёман". Тады ж паўстаў і Барысаўскі камбінат дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, які можна лічыць спадкаемцам Карэліцкай мануфактуры Радзівілаў. Як і іншыя прамысловыя гіганты Беларускай ССР габеленавы ўчастак Барысаўскага камбіната працаваў на ўсю прастору ад Брэста да Уладзівастока. Зразумела, тут жа выконваліся да адносна нядаўняга часу і ўсе ўласна беларускія дзяржаўныя заказы.

Усе габелены, што сёння аздабляюць інтэр'еры нашых грамадскіх будынкаў і дзяржаўных устаноў, родам з Барысава. Тут жа быў вытканы славуты "Габелен стагоддзя". Рэпрадукцыі габеленаў, якімі мы аздабілі наш календар, спадзяемся, мусяць выклікаць станоўчыя эмоцыі ў чытачоў "Культуры" і, магчыма, паспрыяць таму, каб мела далейшае развіццё школа беларускага габелена, а таксама і цікавасці да гэтай Прыгажосці.

Рукатворная прыгажосць

Ксенія Ціханова.
"Беларусь сінявокая".

ПРАЦЯГВАЕЦЦА ПАПІСКА НА ГАЗЕТУ "КУЛЬТУРА" ПРАЗ ІНДЫВІДУАЛЬНЫ (63875) І ВЕДАМАСНЫ (638752) ІНДЭКСЫ.

З дапамогай банкаўскай карткі газету можна выпісаць праз інтэрнэт-сэрвіс на сайце "Белпошты" (пункт "Афармленне падпіскі на друкаваныя сродкі масавай інфармацыі").

Беларускі народны каляндар на 2020 год

Студзень

1. с. **Новы год**. ВКЛ пераходзіць на студзенскі стыль у 1550 г., Расія — з 1700 г.
6. п. **Пятніца, Пасояа куша**. Перадказаная вятэра. Які дзень, така год. *Богаўтраўра, Дня Карэя*. Католікі праводзілі маскіраваныя абрады «Тры карані», або «Тропаля».
7. а. **Радзівіч Хрыстова**. Пячатка Каляд. «Ой, Калядачка, бліны-падкі...!». Калыванні. Насілі «вязку». Пакавалі бітлей-ху, На Каляды праводзілі прыжыты («падылі кузы», «жанілі Цярэшку», «пыклі камаў»), гулялі ў «Ядучура» (іншае).
9. а. **Сымяна**. Дзень найму салы, батракоў у мінулым. «На свята-тога Сымяна выйдзі слуга за пана!».
13. п. **Шчодрая куша**. Пячатка **Шчодрата тыдня**. «Мароз, хадзі кушы сеець!».
14. а. **Васіле**. **Новы год** па правасл. календары. «Сео, сео пасяваю, з Новым годам вас вітаю!».
18. с. **Трыяня, Галодная, Валасяная куша**. Апостын дні Каляд. «Каляда ад яздак!».
19. н. **Валохрыпча** (**Кігненне**). «Святое Кігненне вяду кціла...», свет ачысціла і вяду наверх пусціла», «На Валохрыпча завіруча — на Вяліздзень таксама!».
20. п. **Правдохрыпча** — заканчэнне Каляд. Пячатка **Малой вяшчальніцы** (*да пошты*).
24. пт. **Аксіна**. «Аксінія дарогу перамяце, а корм памінае!». **Філат**. «На Філато ігнаць».
25. с. **Ташына**. Свята студэнтаў. *Павел*. «Все веспер — будзе вайна».
31. пт. **Апанас, Гусіная свята**. Свята свойскай жывёлы. «Хай вай нос у апанацькі мароз!».

Люты

1. с. **Ігнат**. «На Святога Ігната зіма багата».
2. н. **Трыяніца, Стурчэня**. «Калі на Грамніцы няг’ ешча дзень вядзіла, то на Юр’я населя вад травішчы», «Граміня — хлесту будзіла!».
5. а. **Агата**. Каровіная свята. «Хлеб і соль святой Агаты не пусціш быць да хаты!».
6. ч. **Дарота**. «На Дароце высыхнуць хусты на плоце». Паўзі-маця Аксінья. «На Аксіні маце!».
10. п. Пячатка **Памінальнага, Дзевавага тыдня**.
11. а. Ігнат. «Ігнат Грамнічан рад».
14. пт. ***Дзевава тыдня**. *Васіліца*. Свята закаханых. **Трыфан**. «На Трыфана зорня — ясна пошчына».

15. с. ***Стрэнчынскія Дзяды**. **Граміня, Стрэнчане**. «Зіма з летам сустракалася, пра дароўейка пыталася». «На Грамінячы паўанія зіміцца!».
18. а. **Агата**. Каровіная зіма.
22. с. ***Памінальнаы**. Канец Памінальнага тыдня. Калі «воя» ўндзелло, то авёс трыба сеець на 9-ы тыдні, калі ў панядзелак — то на 8-м, калі ў сераду ці чацвер — то пакалілі «дзясондін дзвэ».
24. п. ***Рабы тыдзень, Вясельня, Развіталыня, Сырацуньа, Масленічы тыдзень**. Тыдзень перад Масленіцай. Які дзёры дзень на Масленым тылі, утой дзень ад Ілі селі лён. Дзвучыты вешалі «калоды» не жанітым хлопцам. **Дзвэ сутрыня** на Масленым тылі. *Мацей*. «На Мацея дарога паче!»; «На Мацея адліга — будзе мароз». *Уласце*. Свята жывёлы. «Аўдас на сыры лас».
25. а. ***Зяўчанне** на Масленым тылі.
26. с. ***Серада Памінальчэя** (*пач. Вялікая сепця ў католікаў, да 11.04*). ***Лысяя серада**. Пратраціна-залысыня. **Фашыня**. За-студніча ад хвароб (ліпанак, трасці і іншаа).
27. с. ***Бязкіты чацвер**. Тумановы дзень. ***Крывы, Тушты чацвер, Валосы, Валосы**. Свята жывёлы. «На Валосага бліны пілі ці аладкі, каб былі выты гладкі!».
28. пт. ***Пачыныны вечары**.
29. с. ***Масляны Дзды (Бабы)**. «Дзды не зналі быды, а нашы ўнукі звалі мукі». ***Зяўчаньня вяркоды**.

Сакавік

1. п. ***Масленіца**. «Масленіца ў «втыку» (пасля поўні) — дзвях пшаніну ў мяжу, сеі пшаніну на ўсю руку». ***Развіталыня, або Даравана дзень**. ***Гусіная вясня**. «Біласты, божа, адмылі, каб дзвэ вяду завукаць!» На Палессі выдлілі карагомы, «ствялі чырачку», насілі ёлкі з вінком.
2. п. ***Паласкэду**. Першы дзень Вялікага посту (да 18.04). Паласкалі зубы парадкаю.
4. с. ***Усугняная серада**. Каб урадзіць лён, мылі верацёны ці кадуэроты, хадзілі ў карчму і пераканвалі пераз пень. *Казмір*. «Святы Казмір дрвы сьвекі і ў клад клявэць».
7. об. ***З’бярэная субота**. Абрад «сповеці дзежкі».
8. н. ***З’бярціня, Абрад**. Адаць з вярэняту Новага года і дзвэ ач прынішы ювілейнага дзятэлічана. «Святы З’бяр упарод ступіш». Пячатка збору ў поле.
12. ч. *Рыгор*. «На святага Рыгора ідуць рэкі ў мора».
13. пт. **Васілі Капалічкі**. Са страх капае.
14. с. **Аўдэяна Васноўка, Гусіная вясня**. «На Аўдэю голы бо-кі!». (1.03. Новы год (Новае лета) у мінулым, сакавіцкі каляндарны стыль). «Святы Еўдакей... пераступі год!».
15. н. **Хвалод**. «На Хвалода занос — усё сена зяісе».
16. а. **Герасім Гракоўніч**. «Герасім гракоў прыгнуць».
19. ч. **Язэп**. «Святы Язэп сярэд посту шлоб дае правохоту» (забарона на шлоб). «На Язэпа пагода — год урадкайны».
20. пт. *Вясное раўнадзвенствэ ў 03.50*.
22. н. **Саракі**. Было Новым годам / летам. Свята вясновага раўнадзвенства. «Дзвэ з ночну мэрэсца»», «Святыя Саракі наперал пайшлі!». Свята гнушак. Прыляце 40 вярваў. «Святыя Саракі ў поле саху валаскі!». *Пілка*. «На святаго Пілка праб’еш лёд і пілка!».
23. п. ***Пячатка Хрыстовага тыдня**. Пяклі «хрсты». Засеўкі. Абрад «жанібыя коміна».
25. с. ***Серадзіцэ**. Вялікакі «хрсты», *Дабровясняне, Заставічанне*. «І пштыка гызала не клядзе». Прыбэб бусыя. Гукаіне вясня. Было Новым годам / летам. «Перша свята — нова лёда. Благавешчаня зямлю сунушы». *Трыфан*. «На Рыгора зіма ідзе ў мора».
26. ч. **Міхаілававешчальня** (да 7 красавіка). Забарона на «засяваньне» кароў.
30. п. Пячатка ***Пахвальнага тыдня**. «Дэйка хача яшчэ пахвалішы», *Альксей Цёплы*. Дзень рыбалоўа. «На Цёплага Алксей рыба ідзе на нераст, карона на верас, а бортнік на хвою».

Красавік

1. с. **Дар’я Вясення**. Абельвацілі палотны.
3. пт. ***Пахвальная птніца**. Мышэ дзежак.
4. с. ***Пахвальная субота**. Не грывелі крошчак, каб гром не грывеў.
5. н. ***Пальмова іодзеля**. «Вярба б’е, не а б’ю!». *Арпаля*. «На Арпыню сеі капусту ў расаднічак».
6. п. **Камастэяна**. Свята мідзельца. **Благавесніч**. Піклі пірагі «бусавыя лапы».
8. а. **Благавешчанне**. «Благавешчанне без ластавак — халоднае лета» Абрад «Страла».
8. с. **Благуста**. «На Благушту сеі капусту».
9. ч. **Мітрона**. «На Мітрону штыпак хвастом лёд разбівае».
12. н. ***ВЯЛІКІ ДЗЕНЬ ў католікаў**. ***Вербіня**.
13. п. Пячатка **Белая, Вялікага, тыдня**. «Чысты панядзелак. Былі і мылі ў хале».
14. а. ***Чысты аўторак**. Каб на людзей і «гаўдаю» не нагала «парыня», трыба усё мыць. **Прабудоўчанне**. У гэты дзень хрэці, каб заблытаць хатніка. «Апрэзь — нікому не вер!». *Мар’я*. Калі ў ясную ноч прыбывала вяд, то суха будзе ў жыно на хлэбай няма».
15. с. ***Правая стравыч**. Мышоў усё драўляныя. **Палісары**. «Пячатка расебілі».
16. а. ***Чысты чацвер**. Луць у лядно. Абрад мышы дзежкі. **Мікіта**. «Калі на Мікыту грываход, то німа ні клеўн, ні лову ры-болоўкам».
17. пт. ***Чырвоная, Вялікаядзень, птніца**. Селіт гарох.
18. с. ***Валыка, Чырвоная, субота**. Фарбавалі яйкі. Канец Вялікага посту.
19. н. ***ВЯЛІКІ ДЗЕНЬ**. «Хрыстос увакросі!» — Сапраўды ўрас-роў!» Было Новым годам. «Першы свята — свята Вялікадзя».
20. п. **Правя**. ***Вялікаядзень тыдня**. «Першы дзень пірагі маюць, а сярэдні папушоўня, а паспелі дзвэ выпраўноўчэ!».
21. а. **Руч’ Руч’** рушыць сніг.
22. с. ***Градвая серада. Праводы, Мёртвы, тыдзень**. «Па-шыцца зіма да лета, а зіма нам пакулаць».
23. ч. ***Полдны дзень**. Раней ў Віленскай губерні білі і кагалі яйца з дубоўкі, гнукаліся на арэвах. **«Вялікі дзе мёртвых (На-віскі Вяліздзень, Мёртвы Вяліздзень, Наўскі чацвер)**. Дзень на-мі-

Народны каляндар — гэта фальклорны каляндар. У яго аснове хронімы, якія зафіксаваны ў вуснай народнай творчасці беларусаў. Сістэматызаваны беларускі народны каляндар у складзе з велікодна-валачобнымі песнямі, якія ў строгай храналагічнай паслядоўнасці апісваюць традыцыйныя прысвяці і свята, ў тым ліку тыя, што закансерваліся ў непапулярных пазыччых узорах як Навагодзі / Нававеліч, з’яўляцца нашым шэдэўрам і феноменальнай з’явай сусветнай нематэрыяльнай культуры.

наання на могілках. Хлопцы і дзвучаты абліваліся вядою. *Юры*. (Новы год па здымку). «Першае свята — свята Юр’я», «Як зязюля закуе за 12 дён да Юр’я на «толы» лес, то не чакай ураджко і будзе хварэць жывёлы». *Войцэ*. «Святы Вайцеху выпусці жаўтка і мэрэ».
- 24. пт. ***Прычэня**. Абліваліся вядою. **Аніш** — ахоўнік зубоў.
- 25. с. **Марк**. «Дождж на Марка, дык зямлі як шкварка».
- 26. н. ***Праводны нідзелі**. «Ідзі зіма, да Кучына, як ты нам налукчыла».
- 27. н. ***Радзіўчыны Дзды**.
- 28. а. ***Радзіўчыя**. «На Радзіўчыя ад вяду папушы, па абеда пачуць, а ігк вачу карышкі». Пуць. «Пуд снег пугне!».
- 29. с. **Арпаля**. «На Арпыню сеі капусту на расадлу».
- 30. ч. **Зосім** — ахоўнік гноў. *Андрыянава ноч, Андрыя*. Ноч дзвю вяркабы і чараўніцтва.

Май

1. пт. **Кузмя**. «Май Кузьма з морквінай сутраке, а Пахом з гурком».
3. н. ***Міраносыя**. «На Міраносыя п’яныя бабы ігнаць ална аду за валосы!».
4. п. Пячатка ***Перапаўнага, Чарынага, тыдня**. Не трыба са-дзіць, бо зявуды чэры.
5. а. **Лялькі**. Свята Лялі — дачкі Лазы. «Благаславі, маці, / Ой, Лада, маці! / Вярну заклікаці».
6. с. ***Градвая, Перапаўнага, серада**. Засяпрогі ад граду і даждж. *Юр’е*. Свята жывёлы. «Як дождж на Юр’я — хлеб будзе і ў дурня!». Абрад «Страла».
7. ч. **Алісей**. «Прышоў Алісей — авёс пасей!». **Бабоскі розьбар**. Скокі жанчыні і качане па зямлі дзвэі ўраділіся.
8. пт. **Станіслава**. «Сей лён на Станіслава — вырасце як лавя». **Марк**. «Дождж на святаго Марка — дык мыць, як шкварка!». **Ярыянава**. Свята Ярылы.
13. с. **Якуб**. «На Якуба грае лоба».
14. ч. **Макары**. Абрады ліл вяды.
15. пт. ***Градзіўчыны, Дзевяты дзень** (Віленская губ.). **Барыс**. Алікуць позы і жывёлы.
18. н. **Арпаля Вясельня**. Дзень высаджанні расадлы ў Пацвэ?.
20. с. **Антоній**. «На свята Антоній сеі авёс для коней, а як узасядз лён, узасядз і пштыка».
21. ч. ***Уласце**. Уласеўбіжыцэ пана Еўса. Свята агідыа жыта. **Іван Вясняны**. Алікуць земляроба. «На Івана каласок, а на Пітра пракоўкам».
22. пт. **Мікола Вясняны**. Свята пастухоў. *Аідэя*. «Сей лён на Алену, будзе кашуля на калена».
23. с. **Май**. «Сей пшаніцу на Злёта, і яна будзе як злёта».
24. н. **З’бярэчэ**. «Можа на Макея — і лета не прасунушы!». **Кі-рыля і Мядоў**. Калі дзвэ мокрыя — і лета будзе мокрыа.
25. п. **Епіфан**. «На Епіфаня рана ў чырвоным каптане, неба з барваю — гарачае лета».
27. с. **Стары**. «Прышлілі Стара — прышлілі і сіверы».
28. ч. ***Уласце**. Абрад «Страла». **Пахом**. «Святы Пахом вавё шчуплом». «Сей агуркі на Пахом — будзеш насыць мяком».

У народным календары на 2020 год прадстаўлены асноўныя свята і прысвяці з кароткімі тлумачэннямі, прывесамі, прымаўкамі, урэкамі з валачобных песень і эпік дасей. Дні (хронімы), якія адзначаюць беларусы-католікі, выдзелены курсівам. Зарочкай /? пазначаны свята «рухо-май» чароўнага пасаля.

У наступным, 2021, додзе на каталіцкай пасалі Вялік-дзень (Пасха) 4 красавіка і на праваслаўнай — 2 мая. Ужытыя абазначэнні: п — панядзелак, а — аўторак, с — серада, ч — чацвер, пт — пятніца, со — субота, н — нідзелі. *Валы падрабязна пра з’яўчанне хронімнага календара мож-на прачытаць у нашых кнігах «Беларускі народны календар» (Мінск, 1993, 2002) і іншых.*

29. пт. **Мадалена**. «Зязюлька прыслала». «Зязюлька пры-слала».
31. н. ***Сёмуха, Зыцёныя святаі, Святы Дух**. Свята зелён. «На Дука будзе пёлы і сука». **Шэсьце дзвэ**. «Лён сеі позы!». **Капане-ля Матруна**. «У зямлю махнулі!». **Філат**. «Як на дубе аглуш-ка — у Філато поўна а’са кашуліка».

Чэрвень

2. а. **Тры пакунцікі**. «Няма лета, ад пасяі іх не быае зіма».
3. н. ***Градвая серада**. **Аліна, Уляна**. Дзень ільн.
4. ч. **Васілік**. «Ал Васіліка і салвей бізка».
5. пт. ***Сёмушыны Дзды**. **Дзвэ Ефрасіны Польшакі**. Хадзілі ў Полак пасланіша і абрачкава.
6. с. ***Духавая субота, Зыцёная субота**.
7. н. ***Сёмуха, Тройша**. Куль прыаць і расліннасці. «Пав-ядзём Куста пад гай зяўчаньня...». *Ян*. «Рой перат Іянам — грав-дзір будзе панам».
8. п. ***Русаліня, Іван да Мар’я**. Праводзіны вясня. «На Граннай нідзелі Русалі сідзельі...».
9. а. ***Конскі Вяліздзень**. Свята коней.
10. с. ***Градвая, Серада Русель**. Зыбавыя з яены свята агонь.
11. ч. ***Божае чыно**. ***Наўская Тройша, Аліваха**. Памінане.
13. с. **Евраты Аніш**. «Антоні, аддай коней».
14. с. ***Русалчыны розгары**. Засяпераціт рос. **Пітроўскія запусты**. Развалі вянкі. **Юстын Хартыгон**. «Юстын цягне ўвэрх каноплі, а Хартыгон — лён».
15. н. ***Пітроўка (Петравіня)** Пітроўскі пост да 11 ліп. Пі-троўска-галецкаўка.
16. а. **Лук’ян**. Паўднёвы вепер на Лук’яна — на добры ўра-дкіны ярывак.
18. ч. ***Дзвятнік**. Перавод унітаў у праваслаўе. «Дзв’яць ягзодні на ветлы».
19. пт. ***Дзвухула**. Дзвэ засяперажэння ад навальніцы.
20. с. *Тэпце соншчэтанне ў 21.44*.
21. н. **Тодар**. «На Тодара раса — каналець паласа».
22. п. **Кірыля**. Пачынаць вясня ў Пацвэ?.
23. а. **Купала**. У Строчыцы — Новы год / лета.
24. ч. **Ян Купалыня**. «Сонша грае».
25. ч. ***Дзвятнік**. «Дзвятнік пай вошч!». **Андрэй**. «Хто на Нудры пасе грч, той будзе білыя пень».
26. пт. ***Дзвятка**. «Косы тычкі», «Жыта пастывае!». **Акуліна Гречыніцы**. Селіт грчцы. **Залдычэрэц**. Каровы «адукоўчы».
29. н. **Амос**. «Прышоў Амос — цягне ўгору авёс».
29. п. **Ісхан**. «Прышлі агуркі зашчупаць». **Пятрок**. «Да Пітра зязюльцы кукаваці!». «Прышоў Пятрок — апаў лісток, пры-дзі Ілья — ападуць і дзвэ».

Ліпень

6. п. **Купалдз**. Свята Сонца і хаваіня. «Дзвэ албаўленне, но-чы прыбаўленне».

7. а. **Іван Купала**. «Учора была Купала, а сёння Іван».
8. с. *Даніт*. «Святы Даніт косіць точыць».
10. пт. **Самсон**. «На Самсона дождж — сем тыліноў то ж». *Сем братоў*. «Сем братоў вярочаць, колькі тыліноў пагоды».
12. п. **Пятро**. Свята заканчэння Купалы.
13. н. **Пятро**. Дзень галакі. **Сымон і Юда**. «На Сымяна і Юда коняціла трыячы».
14. а. **Кузмя і Дзям’ян**. Свята каналёў. «Святы Пітро жыта спеліш, сё. Кузьма сярпы срыў, а св. Дзям’ян сена грабе».
17. пт. **Андрыя**. «Авёс у собілы, а на грэчыці і кашулі няма». «Андрэй усё мурдзіць».
18. с. **Свята Месяца**. «Месяц гулець».
19. а. **Казанская, Градвая дзень**. Засяперажэнне ад нібенных стыхій, ад хвароб вачэй і галавы. **Пракот**. Пракот бок прылэк.
25. с. **Якуб**. «На Якуба хлеба поўна губа». **Прока**. Засяпера-дзі вялікіх рос.
26. н. **Ігнат**. Шапы кладзе. **Гаўрэя**. Засяперажэнне ад граду.
29. с. **Афаніп**. Запыхаюць пшукі.
31. пт. **Серапіна, Шпількава (патвіца перад Ільдо)**. Дзвэ «заўбрыцанні» сярпоў перад жывом.

Жнівень

1. с. **Макрыня**. «Глядзі воесьн па Макрыні».
2. п. **Задурны дзень**. Памінальны дзень.
3. ч. **Казанская**. «Да Казанскай — не зіма, а пасяя — не воесьн; зранку дождж, з вечара — сніг. Выхаджай на Ка-занскую на калёсах, а палазы з сабой прыхаці!».
4. а. **Мар’я**. «Магдзілена — вяды па калена».
6. ч. **Барыс Паліко**. «Барыс і Глеб — паспелы хлеб».
7. пт. **Ганна**. «Святы Ганна бабы стаўляюць».
9. н. **Паліко**. Паліць копы. **Паншэльвімон**. Сцяўаў ад хвароб галавы.
10. п. **Лаўрыя**. «На Лаўрыяна спынаў да млына».
12. с. **Іса**. Жыта сеіць.
14. пт. **Макавей, Першы Спас**. Свята маку і мёду. **Спа-сак**. Пост да 27 жніўня.
15. с. **Прычэня, Зелыня**. «Прышліла Прачыста — стала поле чыста». **Базаль**. «Базаль авечкам воўну дае».
16. н. **Антонія Вяркавет**. «Кірмаш на пананек» — дзвэ і каняціла нявост.
17. н. **Еўдакія**. Агуркі абрае.
19. с. **Яблычны Спас**. Свята салавіня.
23. н. **Лаўрыя** — свята млынара. «Баўтрамей і Лаўрын паказваюць, якія прыляце воесьн».
24. н. **Баўтрамей**. «Св. Баўтрамей высылае буслоў па дзвях». «Прышоў Баўтрамей — жыта на зіму сеі!».
27. ч. **Міхей**. Вяшчавоць брусыніны.
28. пт. **Прачыста, Зелыня**. Свята ўрадкаю.
29. с. **Трэці Спас**. Свята хлеба. *Ян*. «Ян на лета пры-шоў, а ўжо воесьн знойшоў!».
30. н. **Міроны Ветрагоня**. «Пыл па дарозе гоняць, па прыгожым лёсе стонучы».
31. п. **Флор і Лаўр**. Свята коней. **Арабіявая дзень і ноч**. Сухая навальніча, або дождж.

Верасень

5. с. **Луца**. «Сей на Луца — будзе жыта купа».
6. п. **Баўтрамей**. «Жыта на зіму сеі!».
8. а. **Друага Прачыста**. «Меншая Прачыста — канчай сепця начыста».
10. ч. **Мацей**. Абаронца ад п’янства.
11. пт. **Калінавіч, Іван Купалыч**. «Да Яна прасіце, дзедкі, даждж, а па Яне я і сам утраву!».
13. н. **Кірыяны**. Журавель збіраецца ў вырай.
14. п. **Уласце**. Закрываюць зямлі. **Сымон**. Абрад «жанібыя коміна». (Асенняе Нававелічэ / Навагодзі з 1493 г.). **Бабіна лета**.
19. с. **Бачыа, Міхал**. «Міхал з поўні спіхаў».
21. п. **Цуца**. **Параджэнне Божае Маші**. Свята закан-чэння ўборкі зернявасці. **Засіка**.
22. а. *Асенняе раўнадзвенствэ ў 13.31 г.*
24. ч. **Аліна**. «На Талору ўсыкае лета заканчавешча».
26. с. **Староўскія Дзды** 27. н. **Зыбкане**. Свята за-крыванія зямлі на зіму. Галзкоці — у куку.
29. а. **Міха**. «Калі на Міхала з поўначы вепер вое, то не май на навор’е надзі!».
31. п. **Сіпцяня**. «Святы Сіпцяня дз дзяны пасцілаць».

Кастрычнік

2. пт. **Зосім**. Журавіны на Зосіма ўздзімаюцца — мароз на Пакровы ўстаць.
3. с. **Астан, Астаф’я**. Прыкметы па ветру.
4. н. **Пранцішч, Францішч**. «На Пранцішча зярнят шу-кае ў полі мышка».

8. ч. **Сяргей**. «З Сяргея пачынаецца зіма». **Жалезны ты-дзень**. Чысцілі жалезныя рэчы.
9. пт. **Іван Шпигун, Іван Кураед, Багаслоў**. Шапталіся свакі пра нявост. «Іван Багаслоў дружы расадлаў, а на Па-крова дзвэўка гатова». «Святы Б. да буркай капаў!».
14. с. **Пакровы, Тройша Прачыста**. Вясельная пара. «Свята Пакрова, падыр зямельку лісточкам, а галозку — вянчочкам». «Пакрова — зарычкі каровы». **Дзвюшка лета** (па 21.10). Прамылі ў Палессі сярбонак.
21. с. **Трыфан, Дзевяць**. «Золкім ветрам вее». *Зміер*. «Да Змітра баба хітра».
25. н. **Маршн** — свята млынароў. Частаваліся гусцінян на млынавым парку. «Маршн свята — любіць гагаты».
28. с. **Сымон і Юда**. «Сымон з Олята праду ў полі канячо-ў, хаты агладваюць». *Параскева Патвіцака*. Забарона на прадзненне.
29. ч. **Панціян**. Збавіцель ад хвароб вачэй.
30. пт. **Калінавіч**. Запыхаюць пшукі.
31. с. **Лука**. «Хто сее да Лукі, не будзе мейні хлеба, ні мукі!». Дзвэ і каняцілаў. **Юліян** — ахоўнік дзвэі.

Лістапад

“Прыехала Каляда”.

Наталля СУХАВЕРКАВА
Скончыла Беларускі дзяржаўны тэатральна-мастацкі інстытут у 1975 годзе. Спецыялізуецца на габелене і батыку, калі-нікалі звяртаецца да акварэлі. Яе габелены ўпрыгожваюць грамадскія будынкi ў сталіцы і ў рэгіёнах. Тэмы звычайна бяруць з традыцыйнай народнай культуры. У канцэптуальным сэнсе мастацтва прайшла шлях ад апавядальнасці, у чымсьці блізкай да станковай карціны, да знакавага коду і ўсведамлення формы і колеру як самадастатковых чыннікаў твора.

СТУДЗЕНЬ

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

“Адпачынак”.

“Пегас і Муза”.

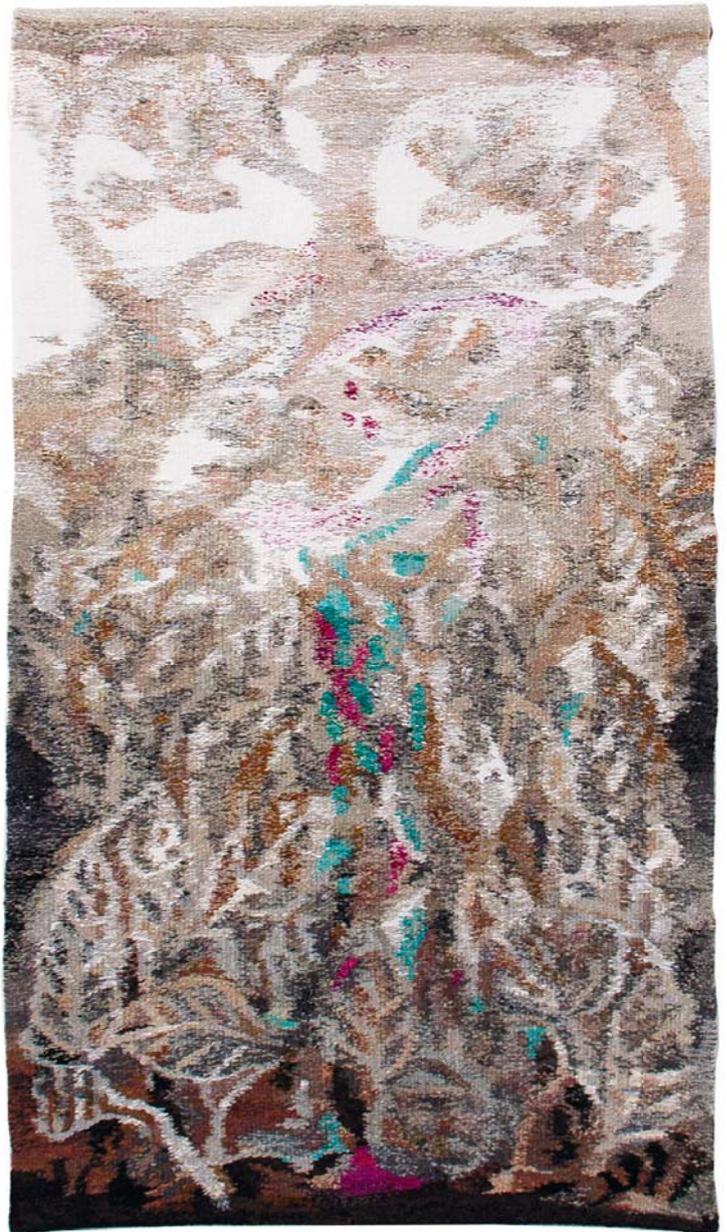

“Сустрэча”.

“Слова застаецца”.

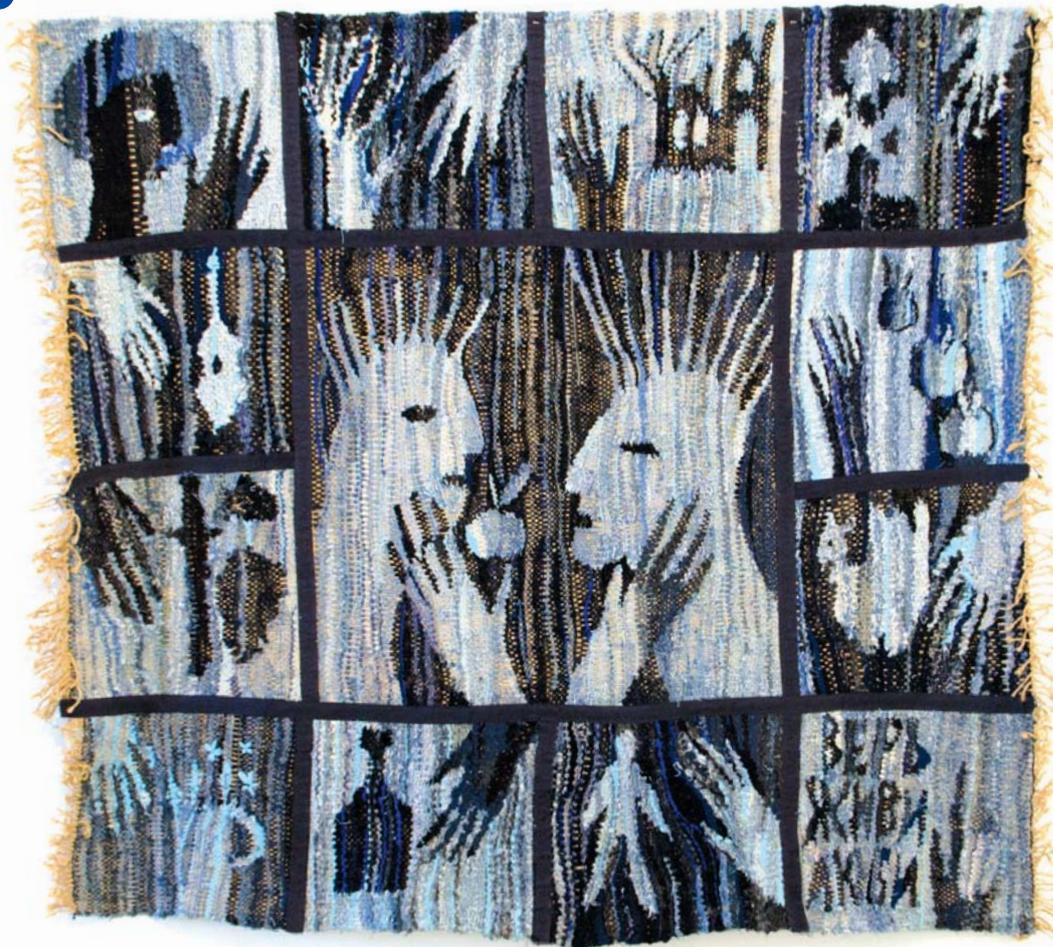
“Водар ажыны”.

ЛЮТЫ

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Галіна КРЫВАБЛОЦКАЯ

Мастачка часта прытрымліваецца формаў, за якімі згадваецца наша звыклае прадметнае і прыроднае асяроддзе. Але ўсе ж такі яны бліжэй да абстракцыі. Яе габелены — гэта намаляваная ніткамі мроя, арыгінальная візія рэчаіснасці, дзе канкрэтная рэч ператвараецца ў знак-сімвал. Скарыстанне нязвычайнага для габелена фармата набліжае творы спадарыні Галіны да тканай скульптуры.

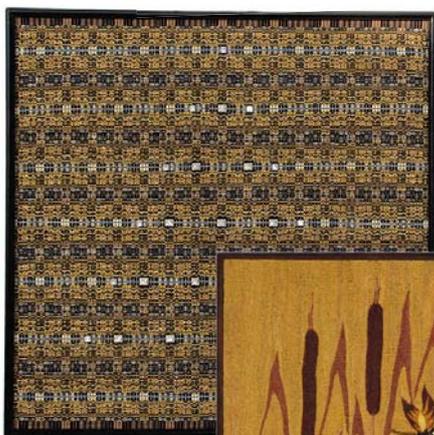
Уладзімір Лісавенка.
“Адам і Ева”.

Уладзімір ЛІСАВЕНКА

Для спадара Уладзіміра ткацтва — тое ж, што і маляванне. Ён увасабляе ў габелене думкі, якія маглі б быць занатаванымі алоўкам на паперы альбо фарбамі на палатне. Прычым ступень выяўленчай умоўнасці калі-нікалі мяжуе з так званым наіўным мастацтвам. Аднак нават калі аўтар імітуе стылістыку дылэтанта, адчуваецца ўпэўненая рука прафесіянала.

Ала НЕПАЧАЛОВІЧ

Спадарыня Ала — творца, якая трывала абапіраецца на шматвекавую традыцыю. На першы погляд, яе стылістыка не надта адрозніваецца ад ткацтва народных майстроў, але насамрэч гэта вытанчанае мастацтва, за якім досвед прафесіянала і знаёмства не толькі з глыбіннымі нацыянальнымі каранямі, але і з тым, што робіцца сёння ў свеце, адчуванне на ўзроўні творчай інтуіцыі перспектывных тэндэнцый. Ала Непачаловіч пазбягае адкрытага колеру і брутальна акрэсленых формаў. Яе кампазіцыі пабудаваныя на колеравых нюансах, якія далёка не заўжды можа перадаць фотаздымак. Работы спадарыні Алы лепей бачыць не на рэпрадукцыях, а, што называецца, жыўцом.

Ала Непачаловіч.
“Sacram”.

“Адлюстраванне”.

САКАВІК

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Валянціна
Крывашэва.
“Мір вашаму дому”.

КРАСАВІК

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Валянціна КРЫВАШЭВА

Яе кампазіцыям уласціва філасафічнасць. Спадарыня Валянціна бачыць у звычайных рэчах адвечныя знакі быцця і адначасова рэалі знікаючай рэчаіснасці. На сваіх габеленах яна занатоўвае рысы вясковай цывілізацыі, арэал якой імкліва зрухаецца пад націскам урбаністыкі. Дарэчы, і рэлігійныя матывы ў яе творах — гэта своеасаблівая праява настальгіі, успамін пра тыя часы, калі людзі нават у сталым узросце заставаліся крыху дзяцямі і верылі ў анёлаў.

Галіна СТАСЕВІЧ

Яе габелены — узор амаль чыстага дэкаратывізму, да якога яна прыйшла праз складаную эвалюцыю формы і адмаўленне ад сюжэтнасці, што была ўласціва яе раннім работам. Але пры пэўнай умоўнасці формы ў работах спадарыні Галіны захоўваецца прадметнасць. Здаецца, што мастачка хоча сказаць глядачу, якім прыгожым можа быць навакольны свет, калі паглядзець на яго незамысленым вокам.

Галіна Стасевич.
“Іней”.

“Беларусь”.

“Творчы шлях Якуба Коласа”.

Ніна ПІЛЮЗІНА

Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Ніна Пілюзіна засталася мастаком, калі мастакі самі не толькі ткалі, але нават рабілі ніткі і самі ж іх фарбавалі. Так што і дагэтуль пачуццё матэрыялу ў яе, што называецца, на кончыках пальцаў. Яе творчасць — рукатворная ў самым што ні ёсць літаральным сэнсе. Натхняе ж мастачку родная прырода, нашы легенды і драматычная гісторыя краю. У падборцы “К” прадстаўлены габелен “Творчы шлях Якуба Коласа”, выкананы ў 2019, годзе і ўрачыстае тканае палатно ў гонар Савецкай Беларусі — важнага этапу ў станаўленні нашай дзяржаўнасці. Дарэчы, у гэтым кантэксце вельмі дарэчны і вобраз Зубра — адвечны сімвал Бацькаўшчыны.

МАЙ

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

“Зубр”.

“Дом Міласэрнасці”.

Ларыса ГУСТАВА

Вучылася ў Беларускім тэатральна-мастацкім на мяжы 60 — 70 гадоў — у час, калі ў Беларусі сцвердзіўся і набыў нацыянальнае аблічча “суровы стыль”, пад уплыў якога падпала і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва. Пры захаванні традыцыйных для гэтай сферы тэм і сюжэтаў змясціўся акцэнт на фарматворчасць; пры захаванні фігуратывнасці паменела ілюзорнасці. Усе гэтыя рысы ўласцівыя і вучнёўству спадарыні Ларысы і яе сталай творчасці. Але пры гэтым яна калі-нікалі звяртаецца да надзвычай простых сюжэтаў, якія лашчаць вока і грэюць сэрца самаму што ні ёсць паспалітаму глядачу.

“Юбілей”.

ЧЭРВЕНЬ

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

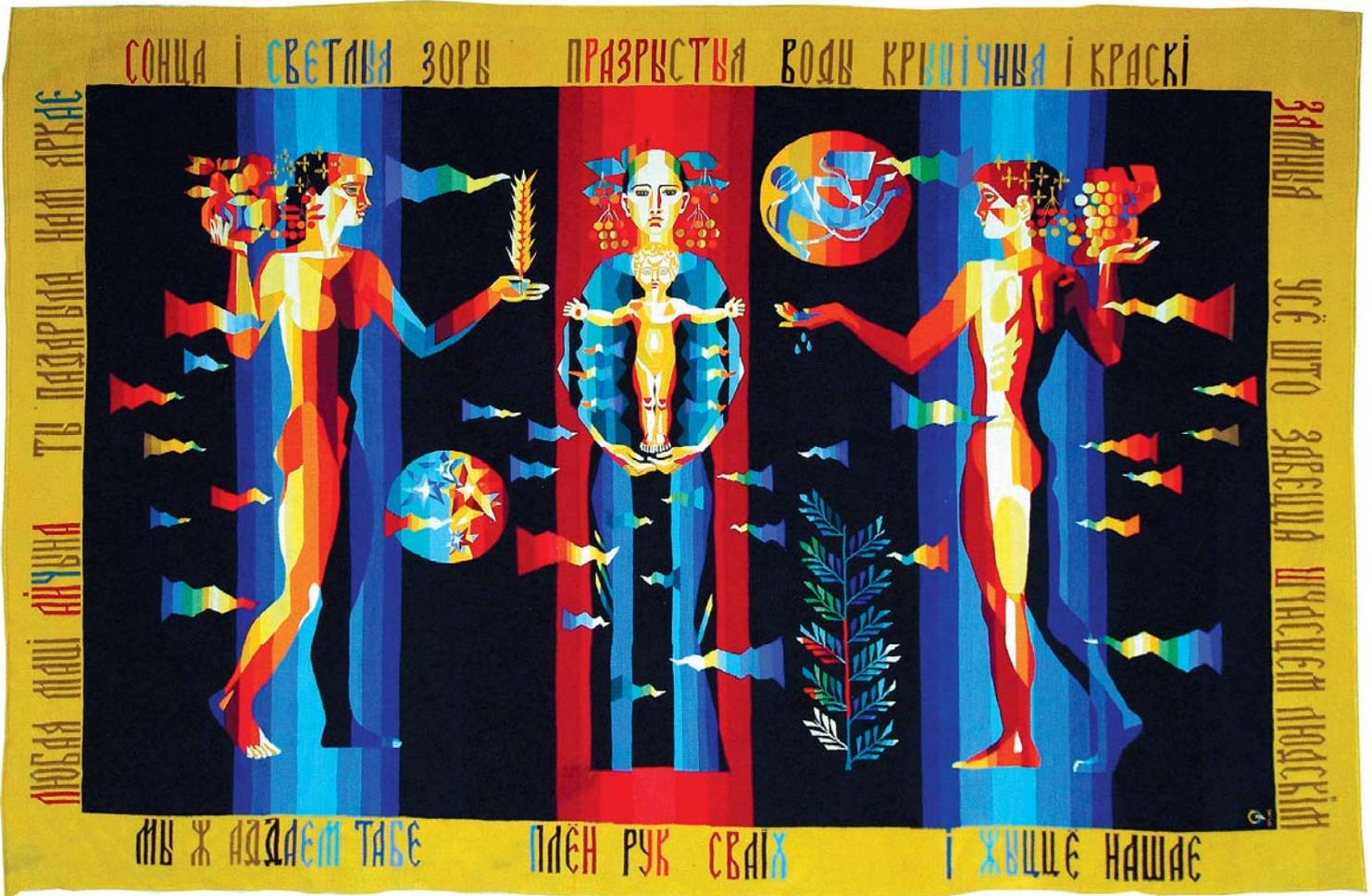
Аляксандр КІШЧАНКА

Народны мастак Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі нашай краіны. Стваральнік беларускага манументальнага габелена. Фактычна здзейсніў у гэтай галіне дэкаратыўнага мастацтва ментальную рэвалюцыю. Ён маляваў звыклія воку рэчы, за якімі прычытваўся Космас, адчуваўся подых Сусвету. Ягоная творчасць як ілюстрацыя да знанай тэзы Максіма Багдановіча пра тое, што не варта марнаваць час на глупствы і разборкі, “калі мы ўсе разам ляцім да зор”.

Знакавымі, этапнымі для ягонай творчасці і для беларускага мастацтва ўвогуле сталі габелены “Чарнобыль” у інтэр’еры будынка ААН у Нью-Ёрку, “Ленінізм” і “СССР: этапы барацьбы і перамог”, габеленавы цыкл для Вялікага тэатра оперы і балета, а таксама манументальнае тканеае палатно “Габелен стагоддзя” — бадай, самы вядомы ў свеце славы твор беларускага мастацтва.

“Мой Мінск”.

“Айчына”.

“Легенда пра партызан”.

ЛІПЕНЬ

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Алена Обадава. “Бутоны”.

Людміла Пуцейка. “Квецень”.

Людміла ПУЦЕЙКА

Сярод мастакоў-габеленшчыкаў спадарыня Людміла — пейзажыст. Ёй даспадобы краявіды, дзе чалавек калі і прысутнічае, дык звычайна “за кадрам”. Ёсць у гэтым нешта ад усходняй культурніцкай традыцыі, паводле якой мастаку не раілася маляваць людзей, бо гэтым ён нібыта браў на сябе прэрагатывы вышэйшых сіл. Заставалася прырода, якая ў сваёй шматаблічнасці многае што гаворыць пра сусвет і пра чалавека ў свеце. Рытмічна выбудаваныя раслінныя і іншыя прыродныя матывы на яе габеленах набліжаюцца да арнаментыкі. Але арнаментыкі не геаметрычнай, а значна больш складанай, блізкай да народнага мастацтва, якая адначасова з’яўляецца праймай урбаністычнага мыслення.

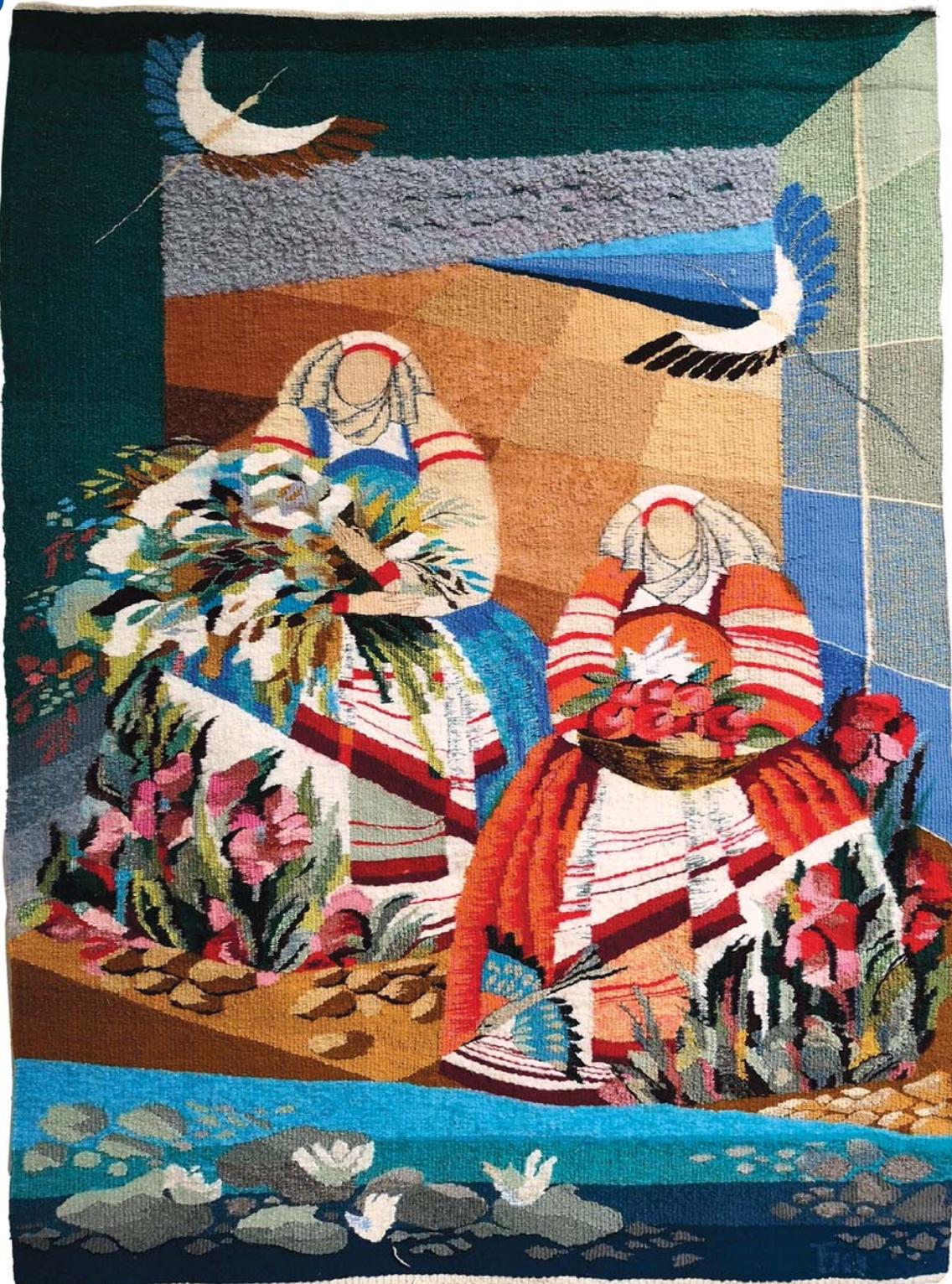
Алена ОБАДАВА

Для спадарыні Алены прыродныя формы цікавыя тым, што ад іх можна адштурхоўвацца пры стварэнні эмацыйна акрэсленых вобразаў, якія пры жаданні можна лічыць лустэркай унутранага стану аўтара. Яе тканыя карціны адначасова пра ўсё і ні пра што канкрэтна. Кожны можа ўбачыць у іх тое, што зразумела і блізка менавіта яму.

Ж Н І В Е Н Ь

ПН АЎТ СР ЧЦ ПТ **СБ НДЗ**

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

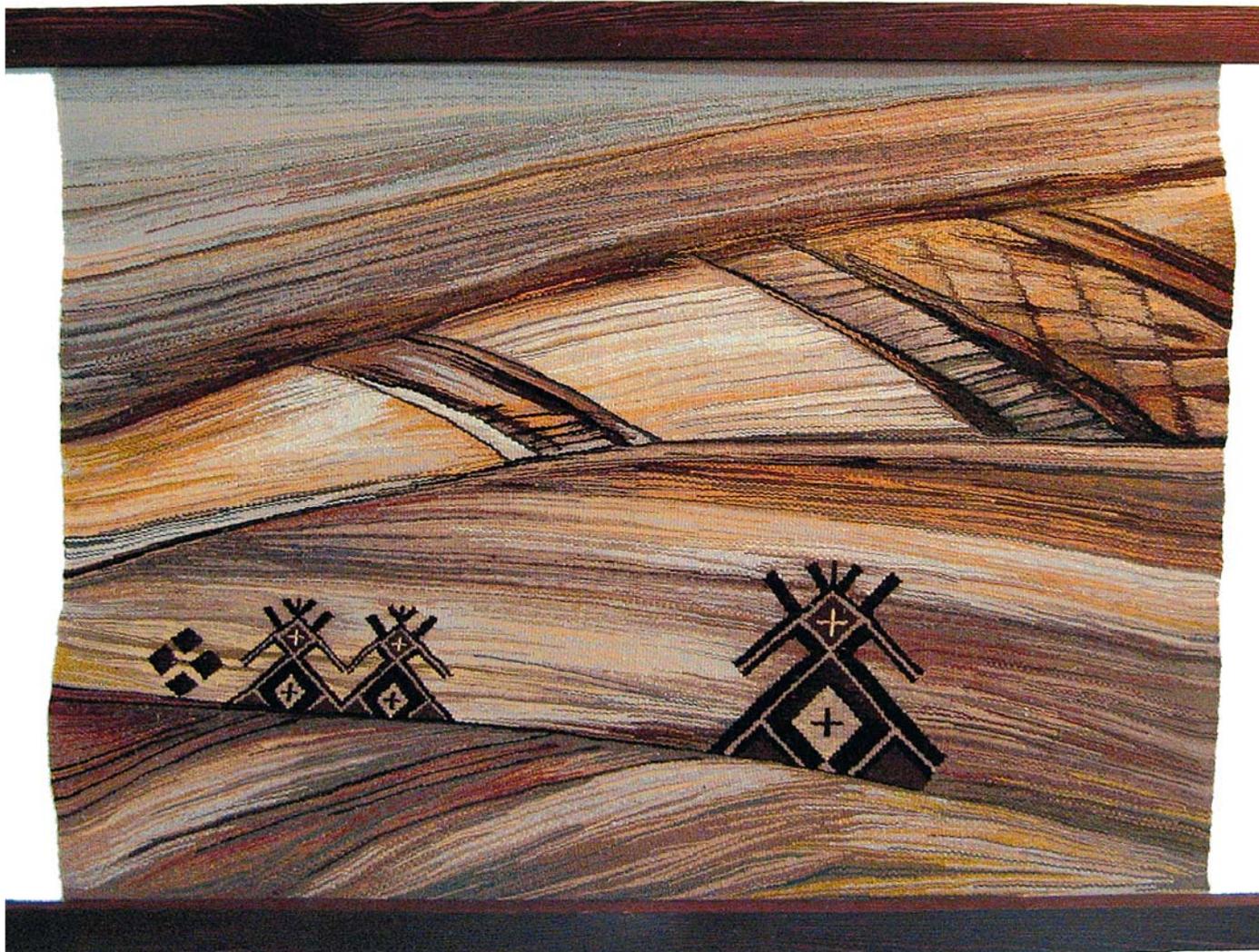
"Бабіна лета".

Таццяна
БЕЛАВУСАВА-
ПЯТРОЎСКАЯ

На яе габеленах часта адлюстраваны свет, які можа быць толькі ілюзорным. Гэта віртуальнасць, якая цяжка стасуецца з рэчаіснасцю. Спадарыня Таццяна бачыць у рамантычным святле людзей і прыроду. Матэрыяльная асяроддзе для яе не побыт, які гасіць эмоцыі, а люстэрка прыгожых успамінаў і яшчэ прыгажэйшых мар. Але апошнім часам у яе творах з'яўляюцца элементы гратэску і як падаецца, самаіроніі.

В Е Р А С Е Н Ь

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Вольга РЭДНІКІНА

Мастачка — гараджанка паводле ментальнасці і света-поглядаў. Яна глядзіць на свет з вакна майстэрні, а майстэрня — у мегаполісе. Знерваваны рытм вялікага горада пункцірнай лініяй адбіваецца ў яе творах. Гэта не тыя класічныя габелены, на якіх нібыта спыніўся час і якія пасуюць інтэр'ерам палацаў і шыкоўных асабнякоў мінулых стагоддзяў. Творы спадарыні Вольгі — для сучаснага жытла і офіса, для людзей, якім заўжды не стае часу. Няма калі нават засяродзіць увагу на лапіках жывой прыроды сярод асфальтавага мора. Нават палеткі на яе габеленах выглядаюць як убачаная з самалёта геаметрыя зямлі.

Вольга Рэднікіна.
“Жыво”.

КАСТРЫЧНІК

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Наталля Лісоўская.
“Родны дом”.

Наталля ЛІСОЎСКАЯ

Родны кут для спадарыні Наталлі — вясковая хата, якая быццам выраза на “урбанізавалася” пад уплывам вонкавых чыннікаў, а найперш - праз тое, што адбываецца ў яе сценах. Але, мабыць, гэты твор не столькі пра хату, як пра краіну ўвогуле. Такія мы сёння. Маём легендарныя карані, штосьці памятаем з сямейнай хронікі.

“Настальгія”.

Вольга ГРЫДЗІНА

Прафесійнаму майстэрству вучылася спачатку ў Вільні, а ўжо потым у Мінску. Магчыма, з гэтай прычыны некаторыя асаблівасці яе аўтарскага почырку, у прыватнасці — своеасаблівае разуменне дэкаратыўнасці, шырокае скарыстанне абстрактных і абстрагаваных формаў, дысанансаў колеру, выклікаюць у памяці мастацтва Прыбалтыкі, якое за савецкім часам лічылася адаптаванай версіяй недасягальнай, а таму асабліва прывабнай для савецкага чалавека заходняй эстэтыкі. Такі досвед быў вельмі дарэчным нашаму дэкаратыўна-прыкладнаму мастацтву, якое ў пэўны перыяд мела прыярытэтам выключна тутэйшыя народныя традыцыі.

ЛІСТАПАД

ПН АУТ СР ЧЦ ПТ **СБ НДЗ**

						1	
2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	
16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	
30							

“Дрэва”.

“Ружа вятроў”.

Людміла ПЕТРУЛЬ

Яе называюць ці не апошнім рамантыкам ткацтва. Калі рамантыка гэта незамулены побытам погляд на тое, што нас штодня атачае, дык у гэтым вызначэнні творчасці спадарыні Людмілы ёсць рацыя. А вось калі зыходзіць з таго, што Roma Antica — што і ёсць рамантыка — літаральна азначае “Старыжытны Рым”, дык яно зусім не пра нашу мастачку. Так, яе ўяўны свет не мае прывязкі да матэрыяльнай канкрэтыкі. Ён як вада і паветра, якія больш старажытныя, чым самыя старажытныя гарады. Але гэта беларускае паветра і вада, кветкі і аблогі...

“Яблык”.

СНЕЖАНЬ

ПН	АЎТ	СР	ЧЦ	ПТ	СБ	НДЗ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

МУЗЕЙ

НАЦЫЯНАЛЬНЫ МАСТАЦКІ МУЗЕЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
г. Мінск, вул. Леніна, 20.
Тэл.: 327 45 62.
Пастаянныя экспазіцыі:
■ "Мастацтва Беларусі XII — XVIII стст."; "Мастацтва Беларусі XIX — пач. XXI стст."; "Мастацтва Беларусі XX — пач. XXI стст."; "Мастацтва Расіі XVIII — пач. XX стст."; "Мастацтва краін Заходняй і Цэнтральнай Еўропы XVI — XX стст."; "Мастацтва краін Усходу XIV — XX стст.". Новы раздзел — "Сусвет Яэна Драздовіча".
Выставы:
■ Выставачны праект Зоі Літвінайвай "Знакі творчай волі" — да 19 студзеня.
■ Выстава акварэльных твораў Уладзіміра Рынкевіча "Зямное і небеснае" — да 12 студзеня.
■ Выстава "Аман: жамчужына Усходу. Рамеснае сладчына" з калекцыі Нацыянальнага музея Султана Аман — да 19 студзеня.
■ Выстава "Рускі імпрэсіянізм" — да 10 студзеня.

■ Выстава "Шрага Царфін. Рух да святла" — да 19 лютага.
■ Выстава "Зайздэды гатовы, храбстваючы..." Мастак і вобраз Прорысі і абразы XVIII — XIX стст. — да 1 лютага.

Філіялы музея

МУЗЕЙ "ДОМ ВАНЬКОВІЧА. КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА І ПАЛЮВЫ XIX СТ."
г. Мінск, вул. Інтэрнацыянальная, 33а. Тэл.: 327 88 78.
Пастаянныя экспазіцыі:
■ "Інтэр'еры шляхецкай сядзібы".
■ "Жыццё і творчасць Валенція Ваньковіча".
■ "Сядзібы партрэт XVII — сяр. XIX стст."

МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА МАСТАЦТВА ў В. РАЎБІЧЫ

Спарткомплекс "Раўбічы", Мінскі раён. Тэл.: 507 44 69.
■ Пастаянная экспазіцыя.
■ Выстава "Повязь часоў", якая знаёміць з багаццем вобразаў традыцыйнага ручніка.
■ Майстар-класы па стварэнні льялек-мотанак, ткацтве паясоў альбо саломаллячэнні (на выбар) — кожную нядзелю. Пачатак а 12-й.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ПСТАРЫННЫ МУЗЕЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. К.Маркса, 12. Тэл.: 327 43 22.
Экспазіцыі:
■ Абноўленая экспазіцыя "Старажытная Беларусь".

У МІНСКУ ГАЗЕТУ "КУЛЬТУРА" МОЖНА НАБЫЦЬ У НАСТУПНЫХ КРОПКАХ:

магазіны "Белсаюздрук"
Падземны пераход ст.м. "Пятроўшчына".
Падземны пераход ст.м. "Плошча Перамогі".
Праспект Незалежнасці, 44.
Вуліца Валадарскага, 16.

кіёскі "Белсаюздрук"
ст.м. "Наміга", вул. М. Багдановіча.
Праспект Пераможцаў, 5.
Вуліца Рабкораўская, 17.
Праспект Незалежнасці, 68, В.
Вуліца Лабанка, 2.

■ "Беларусь XVI — XVIII стст. у партрэтах і геральдыцы".
■ Бестэрміновая акцыя "Адзіны білет", якая дазваляе мінчанам і гасцям сталіцы наведаць музей і яго шэсць філіялаў, набыўшы ўсяго адзін білет у любым з іх.
■ Аўтарскі праект Ахрэма Белабровіка VKL3D.
■ Акцыя "Воляе пійніна" — кожны дзень з 16.00 да 19.00.
Выставы:
■ Выстава "Беларусь: адраджэнне духоўнасці".
■ Выстава "Ад рымскага дзярбы да беларускага рубля".
■ Выстава "Усход — Запад" (калекцыя твораў усходняга і заходнеўрапейскага мастацтва князёў Дандуковых-Карскавых — да 12 студзеня.
■ Навагодні выставачны праект "Музей ёлачных цацак" — да 20 студзеня.
■ Выстава мастака-пастаноўчыка Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра Іллі Падкалаева "ХРАНАТОП 2.1... Прастора/ час 2.1." (у галерэі музея).

Філіялы музея

ДОМ-МУЗЕЙ І ЗЭДУД РСРДП

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 31а. Тэл.: 290 68 47.
■ Абноўленая экспазіцыя "Гісторыя сацыял-дэмакратычнага руху канца XIX — пачатку XX стст."
■ Выстава ёлачных цацак савецкага перыяду "У гоці да казкі" — да 14 студзеня.

МУЗЕЙ СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ

г. Мінск, вул. К.Маркса, 38. Тэл.: 327 46 11.
■ Пастаянная экспазіцыя "Сучасная гісторыя Рэспублікі Беларусь: 1991 — 2017 гг."

МУЗЕЙ ПРЫРОДЫ І ЭКАЛОГІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. К.Маркса, 12. Тэл.: 327 06 33.
Экспазіцыі:
■ "Сезонныя змены".
■ "Вадаёмы і насельнікі прыбярэжных раслін".
■ "Хвойны тып лесу і насельнікі змяшанага лесу".
■ "Насельнікі ліставога і змяшанага лесу".
■ "Ахоўныя прыродныя ўчасткі, рэдкія віды жывёл".
■ Выстава "Магія дзікіх птушак" — да 1 лютага.
■ Атракцыён "Стужачны лабірынт".
■ Атракцыён "Лазерны квэст".

МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ ТЭАТРАЛЬНАЙ І МУЗЫЧНАЙ КУЛЬТУРЫ

г. Мінск, Музычны зав., 5. Тэл.: 220 26 67.
Пастаянныя экспазіцыі:
■ "Вытокі тэатральнай і музычнай культуры на беларускіх землях"; "Музычная і тэатральная культура Беларусі ў X — XIX стст."; "Беларуская музычная культура XX ст."; "Тэатральная культура Беларусі XX ст."
■ Выстава "Станіслаў Манюшка. 18 гадоў каханя і творчасці ў Вільні" — да 10 студзеня.
■ Выстаўка дзіцячых твораў "Калядныя замалёўкі — 2019" — да 10 студзеня.

ГАСЦЁЎНА УЛАДЗІСЛАВА ГАЛУБКА

г. Мінск, вул. Старавіленская, 14. Тэл.: 286 74 03.
■ Пастаянная экспазіцыя.
■ Выстава "Час казак" (прадстаўлены аўтарскія льялькі, вырабы з лямчэ, арт-аб'екты, графіка і шмат іншага) — да 2 лютага 2020-га.
Майстар-класы:
■ Музейныя заняткі "Тэатральная льялька" для дзяцей 5+.
■ Інтэрактыўныя музейныя заняткі "Асновы акцёрскага майстэрства" для дзяцей ад 5 да 10 гадоў.

МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАГА КІНО

г. Мінск, вул. Святрдлова, 4. Тэл.: 327 10 75.
■ Пастаянная экспазіцыя "Гісторыя беларускага кінамастаства".

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

г. Мінск, пр-т Пераможцаў, 8. Тэл.: 327 11 66; 203 07 92.
Музей працуе: пн. — выхадны, аўт. — нядз. — ад 10-й да 18-й, сер. — ад 12-й да 20-й.
■ Пастаянная экспазіцыя.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК "НЯСВІЖ"

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19. Тэл.: (8-01770) 2 06 60, 2 06 02; +37529 551 80 51, +37529 190 31 49.
Палацавы ансамбль
■ Пастаянная экспазіцыя.
■ Выставачны праект "Час гарбаты" з фонду музея — да 20 студзеня.
■ Выстава "Дзівы антычных цывілізацый" — да 15 студзеня.
■ Гістарычны квэст "Таямніцы і загадкі палаца Радзівілаў".
Па папярэдніх заяўках.

ЗАСЛУЖАНЫ КАЛЕКТЫЎ БЕЛАРУСКІ РАДЫОТЭАТРАЛЬНЫ ДРАМАТУРГІ

г. Мінск, вул. Крапоткіна, 44. Тэл./факс: 154 04 44.
■ 4, 5 — "Навагоднія вандроўка ў Парыж" (святочны спектакль) С.Навуменка. пачатак аб 11-й.
■ 4 — "Адамавы жарты" (камедыя) С.Навуменка.

Сектар экскурсійнай і інфармацыйнай дзейнасці Вул. Гейсіка, 1.
■ Выстава работ Анатоля Ляцко "3 любоўю да пейзажу" — да 18 лютага.
Ратуша:
г. Нясвіж, вул. Савецкая, 3.
■ Пастаянная экспазіцыя.
■ Квэст "Выходкі старога захавальніка". Па папярэдніх заяўках.

ЗАМКАВЫ КОМПЛЕКС "МІР" г.п. Мір, Карэліцкі раён, Гродзенская вобласць.

Тэл.: (8-01596) 2 82 90, (8-01596) 2 82 70.
■ Пастаянная экспазіцыя.
■ Міжнародная выстава гістарычных карт "Аб'ядноўваючы прастору і час" — да 29 сакавіка.
■ Тэатралізаваная экскурсія "Мірскі замак і яго ўладальнікі: шлях праз стагоддзі".
■ Экскурсія з элементамі дэгустацыі "У гоці да Пана Каханку".
■ Экскурсія з элементамі анімацыі і дэгустацыі "Мірскі замак. Гісторыя. Культура. Дэгустацыя".
■ Тематычная экскурсія з элементамі квэста для дзяіх "Інтрыгі Купідона".
■ Музейныя камунікатывныя праграмы: "Табе, нашчадак, у добры дар...", "Ад усяго сэрца — самы лепшы пачастунак", "Капрызы моды ракако".
■ Квэст "Белы слон".
■ Дзіцячая тэатралізаваная экскурсія "Чароўная гісторыя ў Мірскім замку".
■ Правадзненне вясельных цырымоні, святкаванне гадавіны Вясяля.
■ Музейная фотопляцоўка.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЛІТАРАТУРНА-МЕМАРЫЯЛЬНЫ МУЗЕЙ ЯКУБА КОЛАСА

г. Мінск, вул. Акадэмічная, 5. Тэл.: 294 91 96.
Экспазіцыі:
■ "Якуб Колас. Жыццё і творчасць".
■ Экспазіцыя "Склеп" на сядзібе Якуба Коласа.

■ Выстава "Песняры зямлі беларускай. Міцкевічы: ад Адама да Канстанціна".
■ Тематычная экскурсія і лекцыйныя заняткі.
■ Тэатралізаваныя прадстаўленыя паводле беларускіх народных казак.
■ Музейныя майстар-класы і заняткі.
■ Мультимедыйны комплекс "Чалавек. Асоба. Час".
■ Пешая экскурсія "Масцінамі Коласа ў Мінску".
■ Інтэрактыўныя праграмы

для сямейных наведвальнікаў, квэст-гульні "Таямніцы дома Песняра".
Акцыі:
■ "Самы лепшы дзень" (дзень нараджэння ў музей).
■ Віншаванне ад музея, фотасесія "У дзень вясяля — у музей!"
■ "Калядная льялька ў Доме Коласа" — да 15 студзеня.

МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ ГОРАДА МІНСКА

г. Мінск, вул. Рэвалюцыйная, 10. Тэл.: 321 24 30.

ГАРАДСКАЯ МАСТАЦКАЯ ГАЛЕРЭЯ ТВОРАЎ Л.Д. ШЧАМЯЛЁВА

г. Мінск, вул. Рэвалюцыйная, 10. Тэл.: 321 24 30.

■ Адноўленая экспазіцыя "Адкрыццё жывалісці" (візуальная рэтраспектыва творчасці народнага мастака Беларусі Леаніда Шчамялёва).
■ Выстава "Чароўны свет выштых карцін" — да 2 лютага.

МАСТАЦКАЯ ГАЛЕРЭЯ МІХАІЛА САВІЦКАГА

г. Мінск, пл. Свабоды, 15. Тэл.: 321 24 30.
Экспазіцыі:
■ "Мастак. Грамадзянін. Герой". Прывесчана Ганаровому грамадзяніну г. Мінска Міхаліу Савіцкаму.
■ "Мінск губернскай. Шляхецкі побыт".
■ Выстава "Дамскія штучкі" — да 20 студзеня.
■ Выстава сучаснага мастацтва "Мінск — Парыж" — да 19 студзеня.

МІНСКАЯ ГАРАДСКАЯ РАТУША

г. Мінск, пл. Свабоды, 2а. Тэл.: 321 24 30.
Выставачныя праекты:
■ "Мінск у гістарычнай прастору. Картаграфічны кабінет".
■ "Мінск сярод сяброў. Гарай-пабрацімы сталіцы Беларусі".
■ "Археалагічны артэфакты ў XII — XIX стст."
■ Рэдкія галаграфы з серыі "Скарбы Зямлі Беларускай" — да 12 студзеня.

АРХЕАЛАГІЧНЫ МУЗЕЙ

г. Мінск, вул. Кірылы і Мяфодзія, 6. Тэл.: 321 24 30.
■ Пастаянная экспазіцыя.

ЭКСПАЗІЦЫЯ "КАРЭТНАЯ"

г. Мінск, вул. Кірылы і Мяфодзія, 6. Тэл.: 321 24 30.
■ "Сані • вазок; каляска • брычка; карэта • вупраж" (пастаянная экспазіцыя на гісторыі гужавога транспарту хыхароў Мінска XIX —

ПА ПЫТАННЯХ РАЗМЯШЧЭННЯ РЭКЛАМЫ ў ГАЗЕЦЕ "КУЛЬТУРА"

звяртайцеся па тэлефоне +375 17 286 07 97 і па тэлефоне/факсе +375 17 334 57 41 альбо пішыце на электронны адрас kultura@tut.by!

пачатку XX ст.).
■ Віртуальная гульні "Картыны майстар".

ЭКСПАЗІЦЫЯ "МІНСКАЯ КОННАЯ ЧЫГУНКА"

г. Мінск, вул. Кірылы і Мяфодзія, 6.
■ Экспазіцыя складаецца з некалькіх раздзелаў, якія распавядаюць пра жыццё Мінска 1890 — 1920-х гг.

МУЗЕЙ "ЛОШЫЦКАЯ СЯДЗІБА"

г. Мінск, праезд Чыжэўскіх, 8-2.
■ Пастаянная экспазіцыя.

ФЛІГЕЛЬ ЛОШЫЦКАГА СЯДЗІБНА-ПАРКАВАГА КОМПЛЕКСУ

г. Мінск, праезд Чыжэўскіх, 10. Тэл.: 285 18 86.
Экспазіцыі:
■ "Кола часу" — прадметы гарадской і сялянскай культуры кан. XIX — сяр. XX стст.

АРТ-ГАСЦЁЎНА "ВЫСОКАЕ МВСТА"

г. Мінск, вул. Герцэна, 2а. Тэл.: 321 24 30.
■ Выстава удзельнікаў і сяброў фотаклуба "Мінск" "Натхняльная фатаграфія" — да 12 студзеня.

НАВАГРУДСКІ ГІСТОРЫКА-КРАЯЗНАЧНЫ МУЗЕЙ

г. Навагрудка, вул. Гродзенская, 2. Тэл.: (8-01597) 2 14 70.
■ Пастаянная экспазіцыя: "Гісторыя Навагрудчыны са старажытных часоў да Вялікай Айчыннай вайны".
г. Навагрудка, вул. Мінская, 64-66.
■ Экспазіцыя: "Музей яўрэйскага супрацення на Навагрудчыне".

ДОМ-МУЗЕЙ АДАМА МІЦКЕВІЧА ў НАВАГРУДКУ

г. Навагрудка, вул. Леніна, 1. Тэл.: (8-01597) 2 43 40 (каса).
■ Пастаянная экспазіцыя: "Жыццё і творчасць Адама Міцкевіча".
■ Пастаянныя выставы: "Свято кухні Міцкевічаў", "Малюнк сельскага жыцця", "Пан Тадэвуш" праз час і народы".

ГАЛЕРЭЯ "УНІВЕРСИТЭТ КУЛЬТУРЫ"

г. Мінск, пл. Кастрычніцкая, 1. Тэл.: 327 26 12.
■ Выстава "Малое-Вялікае", прысвечана Году малой Радзімы, — да 5 студзеня.
■ Арт-праект "Адвечная прыгажосць" — да 18 студзеня.

ТЭАТРЫ

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
г. Мінск, пл. Парыжскай камуны, 1. Тэл./факс: 334 11 56.
■ 4, 5 — "Шчаўнунок, або Яшчэ адна калядная гісторыя" (балет у 2-х дзеях) П.Чайкоўскага. Спектакль Беларускай дзяржаўнай хараграфічнай гімназія-каледжа з удзелам артыстаў балета Вялікага тэатра. Дырыжор — Мікалай Калядка.
■ 4, 5 — Гала-канцэрт зорак Вялікага тэатра Беларусі. Дырыжор — Іван Касцяцін.
■ 8 — "Жар-птушка" І.Стравінскага; "Шахразадка" М.Рымскага-Корсакава. (балеты ў адной дзеі).

Дырыжоры — Алег Лясун, Андрэй Галанаў.
■ 8 — Канцэрт "Вечар у стыле танга". Камерная зала імя Л.П.Александровскай. Пачатак у 19.30.
■ 9 — "Баль-маскарад" (опера ў 3-х дзеях) Дж.Вердзі. Дырыжор — Мікалай Калядка.
■ 10, 11 — "Лебядзінае возера" (балет у 3-х дзеях) П.Чайкоўскага. Дырыжор — Андрэй Галанаў.
ЗАСЛУЖАНЫ КАЛЕКТЫЎ БЕЛАРУСКІ РАДЫОТЭАТРАЛЬНЫ ДРАМАТУРГІ
г. Мінск, вул. Крапоткіна, 44. Тэл./факс: 154 04 44.
■ 4, 5 — "Навагоднія вандроўка ў Парыж" (святочны спектакль) С.Навуменка. пачатак аб 11-й.
■ 4 — "Адамавы жарты" (камедыя) С.Навуменка.

■ 5 — "Мудрамер" (сатырычная камедыя) М.Матукоўскага.
■ 8 — "Тры Жызлі" (драма) А.Курэйчыка.
■ 9 — "Гендарныя выкрутасці" (фантастычная камедыя вар'яцкіх становішчаў) А.Курэйчыка. Прэмера.
■ 10 — "Кар'ера доктара Рауса" (гістарычная недакладная трагікамедыя) В.Марціновіча.
■ 11 — "Гэта усё яна" (драма) А.Іванова.

ЗАСЛУЖАНЫ КАЛЕКТЫЎ БЕЛАРУСКІ ТЭАТР "ЛЯЛКА"

г. Віцебск, вул. Пушкіна, 2. Тэл.: (8-0212) 36 32 50.
■ 4, 5, 6 — Навагодні спектакль "Казка Дзеда Мароза" і танцавальна-забавальныя праграма "Дзін, Дон і чароўны гадзінік".